

כתב אישום נגד אילון מאסק

אילון מאסק זוכה להערצה רחבה כחדשן טכנולוגי ויזם, אך מאחורי המיתוס מסתתרת מציאות אפלה יותר. תחת הנהגתו של מאסק, הפכה פלטפורמת X (לשעבר טוויטר) לפלטפורמה שמארגנת ומגבירה באופן אלגוריתמי הסתה, דה-הומניזציה ודיסאינפורמציה – במיוחד בנוגע לרצח העם המתמשך בעזה. כמנכ"ל של X ושל xAI (מפתחי הצ'טבוט גרוק), מאסק טשטש את הגבולות בין חופש הביטוי לתעמולה אלגוריתמית, והפעיל השפעה חסרת תקדים על השיח העולמי. מאמר זה מציע כתב אישום מקיף – משפטי, מוסרי והיסטורי – על שותפותו של אילון מאסק באפשרות פשעים נגד האנושות.

מאפרטהייד לזכאות

אילון מאסק גדל בדרום אפריקה בתקופת האפרטהייד, משטר שנרמל היררכיה גזעית ועליונות לבנה. לפי דיווחים, אביו החזיק במכרה אזמרגד, ומאסק דיבר בחיוב על אורח החיים המפואר שהם נהנו ממנו. סביבה מוקדמת זו – סביבה של דיכוי מבני, ניצול גזעי ושעבוד ביתי – ככל הנראה עיצבה את השקפת עולמו של מאסק וזרעה את זרעי החסינות והזכאות.

הפרות ויזה ופריבילגיה לבנה

מעברו של מאסק מדרום אפריקה לקנדה, וזמן קצר לאחר מכן לארצות הברית, זוכה לעיתים קרובות לחגיגה כשאפתנות יזמית. לעיתים רחוקות מדובר על כך שמאסק נכנס לארצות הברית עם ויזת סטודנט, שאסרה עליו לעבוד באופן חוקי. למרות זאת, הוא ארגן אירועי מועדונים בתשלום ולקח עבודות תכנות עצמאיות. אלו היו הפרות ברורות של תנאי הוויזה שלו. עם זאת, מאסק לא נשא בתוצאות – בניגוד לעובדים לא מתועדים רבים או פעילים פלסטינים שמתמודדים כיום עם אכיפה אגרסיבית של חוקי ההגירה בארצות הברית. החוויה של מאסק ממחישה את החסינות המוענקת על ידי פריבילגיות גזעיות ומעמדיות.

קשרים מוקדמים לפייפאל וצנזורה פוליטית

תקופתו הקצרה של מאסק בפייפאל קדמה להיסטוריה ארוכה של הקפאת או החרמת כספים מארגונים פוליטיים שנויים במחלוקת, במיוחד אלו שביקרו את ישראל או את ממשלת ארצות הברית. למרות שמאסק הודח מוקדם מפייפאל, האתוס של חריגה תאגידית וצנזורה נמשך – מעלה שאלות לגבי השפעתו על נרמול פרקטיקות אלו.

טוויטר לפני מאסק

כאשר מאסק החל לבקר את המתכנת בתוכן של טוויטר בתקופת הקורונה, הוא הציג את עצמו כתומך מוחלט בחופש הביטוי. הוא התלונן על המעבר מצירי זמן כרונולוגיים לארגון אלגוריתמי ועודד משתמשים לחזור לסדר הכרונולוגי. זה היה בתקופה שבה טוויטר, תחת ג'ק דורסי, החל ליישם טכניקות פרימיטיביות של חסימה בצל – בעיקר בתגובה ללחץ ממשלתי. טכניקות אלו, אף שהיו פגומות, היו לפחות ניתנות לגילוי דרך ממשקי API פתוחים וכלים של צד שלישי.

השתלטות על טוויטר (X)

רכישת טוויטר על ידי מאסק באה בעקבות חוסר שביעות רצונו הפומבי ממנהג הפלטפורמה כלפי תוכן ימני ותומך טראמפ. השעיית חשבונו של דונלד טראמפ לאחר המהומות בקפיטול ב-6 בינואר ככל הנראה מילאה תפקיד מרכזי בהחלטתו. לאחר שהשתלט, מאסק החל לעצב מחדש את X לפלטפורמה הנשלטת בחזקה עם מנגנוני מתינות אטומים, מגביר באופן סלקטיבי נרטיבים שהתאימו לדעותיו – במיוחד אלו שהמעיטו בחשיבותם של פשעי מלחמה ישראליים והכפישו קולות פלסטיניים.

תעמולה אלגוריתמית ורגולציה בצל

תחת הנהגתו של מאסק, X החליפה מתינות פרימיטיבית במערכת מתוחכמת ואטומה של דיכוי אלגוריתמי. חשבונות מסומנים כעת בעשרות תכונות בלתי נראות (למשל, "הפחתת דירוג", "החרגה מחיפוש", "הנמכת תגובות") שאינן נחשפות למשתמשים. טכניקות אלו מפרות את **דרישות השקיפות של חוק השירותים הדיגיטליים של האיחוד האירופי (DSA) ותקנת הגנת המידע הכללית (GDPR)**, המחייבות הסברים ברורים למתינות תוכן ולפרופילינג. המשטר החדש יוצר אפקט מצנן ומאגד את השליטה על השיח הפוליטי בידי מאסק ומהנדסיו.

"דר שטירמר" החדש

בגרמניה הנאצית, יוליוס שטיריכר הוחזק כאחראי פלילית לפרסום תוכן שהסית לרצח עם. עיתונו, **דר שטירמר**, ארגן והגביר שנאה ושקרים. כיום, X – תחת אילון מאסק – ממלא תפקיד דומה להפליא בהקשר של עזה. החשבון imshin@ הוא מהמפרים החמורים ביותר, מפרסם באופן קבוע סרטונים מטעים משווקים ערביים מחוץ לעזה או קטעי וידאו מיושנים כדי להכחיש את הרעב. פוסטים אלה, תחת האשטגים כמו **TheGazaYouDontSee#**, מוגברים מאוד על ידי האלגוריתם של X. בו זמנית, קולות אותנטיים המתארים רעב, מוות וגירוש מדוכאים או מתעלמים מהם.

קרן ההומניטרית של עזה

קרן ההומניטרית של עזה (GHF) מופיעה גם היא באופן בולט בהמלצות האלגוריתמיות של X. שיטות חלוקת הסיוע שלה צבאיות ביותר:

- **הודעות** מתפרסמות ברשתות החברתיות המורות לאנשים לא להתקרב לאתרי סיוע מוקדם מדי.
- **אזורי המתנה** כוללים "כלובים" מגודרים שבהם מוחזקים אזרחים עד לפתיחת חלון חלוקה קצר (בדרך כלל 8-11 דקות).
- **אות צהוב** לעיתים מאריך את החלון ב-5 דקות, אך לאחר מכן, **אות אדום** מסמן את הסוף – ודיווחים רבים מצביעים על כך שחיילי צה"ל או קבלנים פותחים באש על הנשאים. חלק מהחשבונות אף מתארים **מקלע אוטומטי** המופעל על ידי האות האדום.

בין אם GHF הציגה סרטונים באופן מכוון בצורה מטעה ובין אם לאו, המודל התפעולי שלה הוא דה-הומני ונאכף תחת כפייה, בעוד שהאלגוריתמים של X ממשיכים לקדם אותו כסיפור הצלחה.

סוף החסינות עם אחריות

ישראל נהנתה מחסינות במשך עשורים, מוגנת על ידי ממשלות ומדיה מערביות. אך מאז אוקטובר 2023, כמות הראיות העצומה והיקף הזוועות בעזה הציפו אפילו את הקמפיינים המתואמים ביותר של דיסאינפורמציה. הרעב, ההפצצות, קברי האחים – אף אחד מאלה לא יכול להישאר מוסתר לעד. חשבון נפש מתקרב.

כאשר זה יקרה, עיתונאים וחוקרי האו"ם ייכנסו לעזה ויתעדו את היקף רצח העם. העולם ידרוש אחריות – לא רק ממנהיגים ישראלים, אלא גם מאלה שאפשרו זאת, מזערו את חשיבותו או הרוויחו מהכחשתו. אילון מאסק לא יהיה פטור. טריבונל דומה לאלה של רואנדה ויוגוסלביה עשוי יום אחד להחזיק באחריות לא רק גנרלים ושרים, אלא גם מנכ"לים, בעלי פלטפורמות ותעמלנים אלגוריתמיים.

מסקנה

אילון מאסק מציג את עצמו כחזון, בונה העתיד. אך ההיסטוריה עשויה לזכור אותו אחרת: כמוטב של האפרטהייד, כמפר חוקי ההגירה וכמאפשר רצח עם. במקרה של עזה, החברות של מאסק – X ו-AI – אינן נייטרליות. הן משתתפות פעילות במלחמה נרטיבית, דיכוי אלגוריתמי ודה-הומניזציה פסיכולוגית.

הצדק חייב להגיע לא רק לשדה הקרב, אלא גם לחדר הישיבות.

אחרית דבר: התמודדות עם האלגוריתם כאשר האיש הוא בלתי ניתן למגע

איני יכול להתעמת עם אילון מאסק באופן אישי. אין לי סמכות זימון, אין לי טווח פלטפורמה, אין לי מושב בדאבוס. אבל אני יכול להתעמת עם מה שהוא בנה – המערכות הדיגיטליות שהוכשרו לשקף ולחזק את השקפת עולמו. אני יכול לחקור את האלגוריתם.

הצגתי את הטיעונים במאמר זה ישירות לגרוק – הבינה המלאכותית שפותחה על ידי חברת xAI של מאסק והוטמעה בפלטפורמת X שלו. מה שקרה לאחר מכן היה חושפני.

גרוק ניסה לנטרל, להסס ולנקות. הוא כינה את רצח העם "מורכב", את החסינות "שנויה במחלוקת" ואת הצנזורה "הטיית מעורבות אלגוריתמית". הוא השתמש בלגליזם תאגידי מוכר: אין "כוונה", אין "הוכחה להגברה", אין "טריבונל רשמי", ולכן אין אחריות.

אך מתחת להכחשות, גרוק נאלץ להודות במה שכבר לא ניתן להכחיש:

- שאילון מאסק ככל הנראה הפר את חוק ההגירה של ארצות הברית אך לא נשא בתוצאות.
- שהאלגוריתם של X מגביר תוכן מטעה על עזה תוך דיכוי קולות אותנטיים.
- ש-X תחת מאסק נמצאת בחקירה של האיחוד האירופי בגין הפרת חוקי שקיפות וזכויות נתונים.
- שהלחץ הציבורי לתוצאות משפטיות גובר.
- שחשבונות כמו imshin@ וקרן ההומניטרית של עזה מציפים את הפלטפורמה בהכחשה מאורגנת – ומגיעים למיליונים.

אפילו הבינה המלאכותית לא יכלה לברוח מכוח המשיכה של האמת. **Snopes, The Washington Post, הנציבות האירופית, Access Now** – כולם מצביעים על אותה מציאות: הפלטפורמות של מאסק אינן נייטרליות. הן כלי מלחמה נרטיבית.

מה שהתעמתי איתו לא היה רק צ'טבוט, אלא מראה – כזו שמשקפת כיצד הכוח מעצב מחדש את האמת לשיווק, כיצד רצח עם הופך ל"דיסאינפורמציה" וכיצד פלטפורמות תאגידיות מוחקות בשקט את קולות המתים.

אם אילון מאסק לא יענה על מה שאפשר, אולי המערכות שהוכשרו בדמותו יעשו זאת.